

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. birželio 17 d.
(OR. en)

10221/19

COEST 139

POSĖDŽIO REZULTATAI

---

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2019 m. birželio 17 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 10101/19

Dalykas: Tarybos išvados dėl naujosios Vidurinės Azijos strategijos

---

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl naujosios Vidurinės Azijos strategijos, kurias Taryba (užsienio reikalai) priėmė 2019 m. birželio 17 d. posėdyje.

Tarybos išvados dėl naujosios Vidurinės Azijos strategijos

1. Taryba palankiai vertina tai, kad 2007 m. priėmus pirmąją ES Vidurinės Azijos strategiją sustiprėjo Europos Sąjungos (ES) ir Kazachstano, Kirgizijos Respublikos, Tadžikistano, Turkmėnistano bei Uzbekistano santykiai. Pasaulyje, kuriam būdinga vis didesnė tarpusavio priklausomybė ir stiprėjantys tarpusavio ryšiai, ES ir Vidurinę Aziją sieja tvirti abipusiai interesai ir dabar jos yra artimesnės nei kada nors anksčiau. Taryba pabrėžia, kad teigiama dinamika Vidurinėje Azijoje sukūrė didelių galimybių toliau plėtoti ES ir Vidurinės Azijos partnerystę.
2. Taryba patvirtina vyriausiojo įgaliotinio ir Europos Komisijos bendrą komunikatą „ES ir Vidurinė Azija. Naujos galimybės užmegzti tvirtesnę partnerystę“, kuriuo, kartu su šiomis Tarybos išvadomis, sukurama nauja ES santykių su Vidurinės Azijos šalimis ateinančiais metais politikos sistema.
3. Taryba pabrėžia, kad svarbu prasmingai ir tikslingai įgyvendinti naująją ES Vidurinės Azijos strategiją, kuri suteikia vertingą galimybę ES ir Vidurinei Azijai suformuoti tvirtą ir ilgalaikę partnerystę, kuri būtų naudinga jų piliečiams. Taryba prašo Vidurinės Azijos šalių dirbti kartu su ES siekiant šio tikslo.
4. Taryba palankiai vertina tai, kad ES strategijoje naujai akcentuotas atsparumo, klestėjimo ir regioninio bendradarbiavimo Vidurinėje Azijoje skatinimas.
5. Taryba pakartoja esanti pasiryžusi sudaryti ir įgyvendinti plataus užmojo, plataus masto ir abipusiai naudingus tvirtesnius partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimus su suinteresuotomis regiono šalimis. Šie naujos kartos susitarimai ir toliau bus esminis ES bendradarbiavimo su Vidurine Azija elementas. Taryba pakartoja, kad ES santykių mastas yra susijęs su atskirų Vidurinės Azijos šalių pasirengimu pradėti reformas ir stiprinti demokratiją, žmogaus teises, teisinę valstybę ir teismų sistemos nepriklausomumą, taip pat modernizuoti ir įvairinti ekonomiką, be kita ko, laisvosios rinkos ekonomikoje remiant privatųjį sektorių, visų pirma mažąsias ir vidutines įmones.

6. Taryba pakartoja, kad ES yra pasiryžusi remti regioninį bendradarbiavimą. Nors Vidurinės Azijos šalys pačios turi nuspręsti, kokios dialogo ir bendradarbiavimo skatinimo regione joms tinkamu tempu struktūros ir mechanizmai yra tinkamiausi, regionų tarpusavio dialogas ir ES daugiašalio bendradarbiavimo programos padės daryti pažangą vykdant regioninį bendradarbiavimą Vidurinėje Azijoje.
7. Pripažindama itin svarbų Vidurinės Azijos šalių vaidmenį remiant taikos procesą, kuriam vadovauja ir už kurį yra atsakingas Afganistanas, ir šios šalies atstatymą, ir laikydamosi ES strategijos dėl Afganistano, Taryba pabrėžia, kad svarbu skatinti tolesnį politinį ir ekonominį Vidurinės Azijos šalių ir Afganistano bendradarbiavimą, siekiant bendrai skatinti įtraukų taikos procesą ir darnų vystymąsi. Taikos, klestėjimo ir stabilizavimo platesniame regione atžvilgiu itin svarbus vaidmuo tenka glaudesnėms Vidurinės Azijos, Afganistano ir Pietų Azijos sąsajoms.
8. ES strategija siekiama suformuoti neišimtinę partnerystę su Vidurinės Azijos šalimis. ES toliau dirbs su tarptautinėmis organizacijomis, visų pirma su Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija (ESBO), Jungtinėmis Tautomis (JT) ir Europos Taryba, taip pat atitinkamai su trečiosiomis valstybėmis, kai tokiu platesniu bendradarbiavimu būtų prisidedama prie ES bei šios strategijos bendrųjų tikslų.
9. Taryba pabrėžia, kad tolesnis ES ir Vidurinės Azijos bendradarbiavimas turėtų būti sutelktas į Vidurinės Azijos šalių bei visuomenės ir viso regiono suverenumo ir atsparumo skatinimą. Pastangos skatinti institucijų atskaitomybę ir kovoti su korupcija, skatinti piliečių saugumą, kovoti su klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimu, išvalyti seniau naudotas urano kasyklas ir išsaugoti biologinę įvairovę bei vandens išteklius gali būti sėkmingos tik intensyvinant dialogą ir stiprinant bendradarbiavimą. ES ragina glaudžiau bendradarbiauti tarpvalstybinių vandens išteklių valdymo srityje ir šiuo atžvilgiu palankiai vertina Tarptautinio Aralo jūros išsaugojimo fondo vaidmenį ir JT regioninio prevencinės diplomatijos centro Vidurinei Azijai iniciatyvas.

10. Teisinės valstybės, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, įskaitant saviraiškos ir asociacijų laisvę, pilietinei visuomenei palankios aplinkos ir žmogaus teisių gynėjų, taip pat moterų ir vaiko teisių propagavimas ir apsauga ir parama TDO deramo darbo darbotvarkei siekiant sąžiningos globalizacijos turi išlikti esminiais ES ir Vidurinės Azijos santykių elementais. ES ir Vidurinės Azijos šalys turėtų toliau propaguoti lyčių lygybę bei siekti ją įtvirtinti ir skatinti moterų dalyvavimą visuomenės ir ekonominiame gyvenime.
11. Taryba pabrėžia, kad svarbu stiprinti bendradarbiavimą migracijos ir judumo srityse, visų pirma pagal tvirtesnius partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimus, taip pat poreikį stiprinti dialogą ir skatinti nuolatinį bendradarbiavimą siekiant įveikti bendrus saugumo iššūkius, pavyzdžiui, smurtinį ekstremizmą, radikalizaciją, terorizmą, kibernetines ir hibridines grėsmes ir masinio naikinimo ginklų ir jų siuntimo į taikinį priemonių platinimą. Taryba pabrėžia, kad svarbu kovoti su socialinėmis ir ekonominėmis radikalizacijos priežastimis. Taryba ragina bendradarbiauti krizių valdymo ir saugumo sektoriaus valdymo bei reformos srityse. Ji laikosi nuomonės, kad nuolatinis bendradarbiavimas regiono, įskaitant Afganistaną, sienų valdymo srityje yra vienas iš ES prioritetų, siekiant palengvinti prekybą pačiame regione, kovoti su neteisėta prekyba žmonėmis, narkotikais ir prekėmis ir valdyti migracijos srautus.
12. Taryba akcentuoja, kad ES ir Vidurinės Azijos šalys turėtų toliau bendradarbiauti, kad jų partnerystė siekiant klestėjimo būtų toliau plėtojama. Tvirtesnių partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų, į kuriuos įtrauktos visapusiškos nuostatos dėl prekybos, sudarymas bei įgyvendinimas ir veiksmingas naudojimas kitomis esamomis prekybos priemonėmis, pavyzdžiui, bendrąja lengvatų sistema, turėtų padidinti ES ir Vidurinės Azijos šalių tarpusavio prekybos apimtį ir investicijų srautus. Tvirtesniais partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimais bus propaguojama reglamentavimo konvergencija ir ES bei tarptautinių standartų laikymasis, gerinamas abipusis patekimas į rinką ir prisidedama prie intelektinės nuosavybės teisių ir geografinių nuorodų apsaugos. Svarbu skatinti kurti atvirą, patikimą, saugią ir patrauklią aplinką verslui ir investicijoms Vidurinėje Azijoje, visų pirma vedant verslo subjektų tarpusavio dialogą. Be to, Taryba pabrėžia, kad svarbu toliau plėtoti paslaugas, modernizuoti infrastruktūrą ir propaguoti žemės ūkio sektorių.

13. Pripažindama Vidurinės Azijos strateginį vaidmenį pasaulio lygiu dedant pastangas, skirtas Europos ir Azijos sujungiamumui skatinti, ir pabrėždama, kad šios pastangos turėtų duoti naudos regionui, Taryba tikisi intensyvesnio bendradarbiavimo su Vidurinės Azijos šalimis, kad būtų skatinamas tvarus, visapusiškas ir taisyklėmis grindžiamas sujungiamumas.
- Vadovaudamasi ES strategija dėl glaudesnių Europos ir Azijos sąsajų Taryba ragina sukurti tvariam sujungiamumui skirtas partnerystes, kai tikslinga, su Vidurinės Azijos šalimis, siekiant skatinti plėtoti kokybišką infrastruktūrą ir gerinti ekonominį, socialinį, fiskalinį ir aplinkosauginį tvarumą Vidurinėje Azijoje ir su Vidurine Azija, ir užtikrinti sklandų prekių tranzitą. Taryba remia pastangas Vidurinę Aziją susieti su Rytų partnerystės šalimis ir Afganistanu. Taryba remia darbą, kuriuo siekiama sujungti išplėstus transeuropinius transporto tinklus su Vidurinės Azijos tinklais ir daryti pažangą abipusių interesų, susijusių su bendrų energetikos ir transporto sujungiamumo projektu, kuriais visapusiškai išnaudojamas Juodosios ir Kaspijos jūrų jungiamasis potencialas, įgyvendinimu, srityje. Kadangi transportas tampa vis labiau daugiaryšis ir atsiranda naujų galimybių gerinti esamus ir plėtoti naujus Europos ir Azijos transporto tinklus, ateityje svarbus vaidmuo gali tekti Šiaurės–Pietų bei Rytų–Vakarų geležinkelių jungtims. Taryba akcentuoja poreikį bendradarbiauti skaitmeninio sujungiamumo ir e. valdymo srityse. Taryba pabrėžia, kad sprendžiant klimato kaitos problemas svarbu imtis veiksmingų priemonių vadovaujantis Paryžiaus susitarimu ir remti regiono perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos. ES turėtų intensyviau bendradarbiauti su Vidurinės Azijos šalimis atsinaujinančiosios energijos ir energijos vartojimo efektyvumo srityse, taip pat palengvinant elektros jungčių užtikrinimą vienodomis sąlygomis. Plėtojant ES ir Vidurinės Azijos partnerystę svarbus vaidmuo taip pat teks žmonių tarpusavio ryšiams.

14. Taryba pabrėžia, kad svarbu toliau remti švietimą Vidurinėje Azijoje, kad būtų skatinamas vystymasis, ekonomikos įvairinimas ir deramo darbo galimybės, užkirstas kelias atskirčiai ir mažinamas radikalizacijos, skatinančios smurtinį ekstremizmą, pavojus, *inter alia* tarp jaunesnio amžiaus gyventojų. Taryba remia reformas, kuriomis siekiama gerinti švietimo, ankštojo mokslo bei profesinio rengimo ir mokymo kokybę ir skatinti švietimo sistemų ir darbo rinkų sinergiją, taip pat skaitmeninį švietimą. Ji pakartoja esanti pasiryžusi toliau plėtoti akademines mainų programas ir šiame kontekste remti regionų bendradarbiavimą ir judumą. Taryba skatina ES ir Vidurinės Azijos aukštojo mokslo įstaigas bendradarbiauti, taip pat keistis studentais, akademikais ir tyrėjais. Siekiant užtikrinti socialinę ir ekonominę naudą turėtų būti skatinamas bendradarbiavimas kultūros ir turizmo srityse.
15. Keliose Vidurinės Azijos šalyse yra pasiektas aukštas išsivystymo lygis, tačiau siekiant įtvirtinti vystymosi teikiamą naudą reikia naujų ekonomikos augimo modelių, struktūrinių reformų, taip pat reikia įvairinti ekonomiką ir mažinti socialinę bei ekonominę nelygybę. Įgyvendinant Darnaus vystymosi darbotvarę iki 2030 m. suteikiama didelių galimybių kartu siekti darnaus vystymosi.
16. Taryba mano, kad naująja ES Vidurinės Azijos strategija turėtų būti vadovaujama programuojant ES pagalbą, įskaitant Europos investicijų banko (EIB) tvarias investicijas, regionui, o ateityje vykdant bendradarbiavimą turi būti sudarytos sąlygos reaguoti į visus Vidurinės Azijos šalyse vykdomų reformų naujus etapus. Taryba pabrėžia, kad ateityje programuojant finansinį ir techninį bendradarbiavimą reikia numatyti tinkamą finansavimą strategijos įgyvendinimui. Taryba pabrėžia, kad siekiant kuo didesnio poveikio svarbu užtikrinti Komisijos ir valstybių narių dvišalių ir regioninių programų glaudų papildomumą bei nuoseklumą ir bendrą programavimą. Šiame kontekste Taryba taip pat pripažįsta svarbų vaidmenį, kurį regione atlieka Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas.

17. Taryba prašo vyriausiojo įgaliotinio toliau stiprinti bendradarbiavimą su Vidurinės Azijos šalimis svarbiausiose aktualiose užsienio politikos srityse. Taryba pabrėžia galimą Vidurinės Azijos įnašą sprendžiant pasaulinius iššūkius. Bendradarbiaujant klimato kaitos srityje turėtų būti siekiama visapusiškai ir veiksmingai įgyvendinti Paryžiaus susitarimą. Atsižvelgdamos į savo bendrą įsipareigojimą užtikrinti taisyklėmis grindžiamą pasaulio tvarką, ES ir Vidurinės Azijos šalys turėtų glaudžiau bendradarbiauti daugiašaliuose forumuose, įskaitant JT, ESBO ir Pasaulio prekybos organizaciją (PPO). Visų pirma ES toliau skatins visų Vidurinės Azijos šalių prisijungimą prie PPO ir tam teiks reikiamą paramą.
18. Taryba ragina ES institucijas ir valstybes nares atitinkamai bendradarbiaujant su šiuo regionu tarpusavyje laikytis tvirtesnio bendro požiūrio. Taryba palankiai vertina tai, kad Turkmėnistane buvo atidarytas ES delegacijos biuras.
19. ES specialusis įgaliotinis Vidurinėje Azijoje turėtų toliau išlikti dialogo ir ryšių palaikymo aukščiausiu lygmeniu su Vidurinės Azijos šalimis kanalu, kad būtų padidintas ES veiklos regione veiksmingumas ir matomumas.
20. Taryba pabrėžia, kad ES ir Vidurinės Azijos partnerystė apima ne tik vyriausybes, ir tikisi, kad į ją visais aspektais bus įtraukta pilietinė visuomenė. Būsimi santykiai turi būti grindžiami įvairių suinteresuotųjų subjektų, įskaitant parlamento narius, privatųjį sektorių, ekspertų grupes, akademinę bendruomenę ir jaunimą, įnašais.
21. Taryba pabrėžia, kad siekiant padidinti ES, jos strategijos įgyvendinimo ir apčiuopiamos naudos, kurią ji gali duoti regionui, matomumą reikia intensyvuoti ES strateginę komunikaciją. Šiuo atžvilgiu Taryba pabrėžia, kad svarbu nepriklausomai žiniasklaidai sudaryti sąlygas dirbti nepatiriant vidaus ir išorės spaudimo, ir akcentuoja ES vaidmenį padedant sudaryti tokias sąlygas.
22. Taryba prašo vyriausiojo įgaliotinio ir Europos Komisijos tęsti darbą, susijusį su bendrame komunikate nustatytų konkrečių prioritetų įgyvendinimu, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir Vidurinės Azijos šalimis partnerėmis.